

DOKTOREN SVARER

SIGRID ELISABET MEDHUS

Disputerte 18. mars ved Universitetet i Oslo med avhandlingen «Amphetamine and methamphetamine induced psychosis: toxicological findings, comparison with acute symptoms of schizophrenia and transition of diagnoses. A clinical investigation.»

Både ruset og psykotisk

– Hva slags rus gir amfetamin?

– Man får energi, og blir ikke avslappet slik man blir av for eksempel heroin og hasj. I lave doser vil amfetamin få de fleste til å føle seg svært vel. Man føler seg våken og usårlig, med energi og selvtillit. I større doser kan man bli utagerende, voldelig, ukritisk og i verste fall psykotisk.

– Du har forsket på pasientene som legges inn med amfetaminutløste psykoser. Kan det skje alle?

– Det kan nok ikke det. Dette er omdiskutert, men gamle studier der folk har tatt amfetamin frivillig, viser at enkelte som ikke har vært psykotiske før, kan ta store doser uten å bli psykotiske. Men man har større risiko jo større dose man tar.

– Går det an å skille amfetaminpsykoser fra schizofreni når disse pasientene legges inn?

– Nei, mine studier viser at idet de blir innlagt på akuttpsykiatri er de helt like. Veldig ofte hører og ser de ting og tror at folk er ute etter dem, er høyrøstede og urolige. De kan også være aggressive og voldelige.

– Hva betyr dette for måten man møter disse pasientene på?

– Det har store konsekvenser. Dette har vært en diskusjon der noen har trodd at man kan se forskjell, og at de med amfetaminutløste psykoser bør behandles i rusomsorgen istedenfor i psykiatrien. Dette har antakelig gjort at man overser noen som har en psykose uavhengig av rusen, slik at disse ikke får riktig behandling.

– Kan amfetamin utløse schizofreni?

– Derom strides de lærde. Det mine studier viser, er at en tredel av de som legges inn med amfetaminutløst psykose har fått en schizofrenidiagnose fem år senere. I Vesten har man ment at disse pasientene ville fått diagnosen uansett. I Japan mener man at amfetamin kan utløse schizofreni hos folk som ellers ikke ville fått sykdommen.

– Hva mener du?

– Jeg er veldig usikker.

– Metamfetamin er nå i ferd med å erstatte amfetamin i rusmarkedet. Er det farligere?

– Ja, det er litt sterkere. Brukerne vet ikke selv om de har tatt det ene eller det andre, men blant dem som blir lagt inn ved akuttpsykiatri med amfetaminutløst psykose, har nesten alle metamfetamin i blodet.

Maren Næss Olsen

Morgenbladet presenterer ferske doktorgrader hver uke.